

مسائل و

آیت الله العظمی احمد بهشتی

www.ketab.ir

شرکت چاپ و نشر بین الملل

عنوان کتاب: مسائل و مشکلات تربیتی

مؤلف: آیت الله احمد بهشتی

مدیریت هنری: گروه هنری شرکت چاپ و نشر بین الملل

ناشر: چاپ و نشر بین الملل * چاپ ۱۳۰۱

شمارگان ۳۰۰۰ نسخه * قیمت:

مسائل و مشکلات تربیتی

۱۰۱۳۱۱۳۵

ریال ۱.۵۰۰.۰۰۰

بهشتی، احمد

مسائل و مشکلات تربیتی

تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت

۲۹۲ ص: ۲۱/۱۴ س.م.

شابک: ۷-۱۷۱-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

چاپ قبلی: سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر [۱۳۶۸].

کتابنامه.

۱. اسلام و خانواده. ۲. تربیت خانوادگی. ۳. زناشویی (اسلام). الف. سازمان تبلیغات اسلامی

شرکت چاپ و نشر بین الملل، به عنوان.

م ۵ ب ۹ / ۱۷ / ۲۳۰ BP

۲۹۷ / ۴۸۳۱

۱۳۸۳

کتابخانه ملی ایران

م ۲۱۳۱۷ - ۸۳

۱۱. پیشگفتار

۱۷. به والد و ولد سوگند

۲۴. خدمت ارزشمند ابراهیم و خاندانش

۲۵. حرکت و قیام موسی علی

۲۷. حرث و نسل

۳۲. تشویق و تقدیس زناشویی

۳۲. - همجنس‌گرایی

۳۴. - گرایش به جنس مخالف

۳۴. ازدواج، سنت مقدس انبیا

۳۷. تو والد و مسئولیت

۴۲. پیوند نیرومند عاطفی انسانها

۴۴. داستان آدم و حوا

۴۵. داستان پسر نوح

۴۷. داستان قتل یک کودک به دست خضر

۴۹. مسئولیت متقابل

❖ عنایت ابراهیم به فرزند ۵۷

❖ کجروی های والدین و واکنش های فرزندان ۶۳

• خودکشی ۶۸

• آب پنداشتن هر سراب ۷۵

• گریه و شکست ۸۵

• وصیتی برابر از امام سجاد علیه السلام ۹۲

• کینه نوری همسایه حسود ۹۳

• وصیت امیرالمؤمنین ۹۴

• دنباله وصیت امام سجاد علیه السلام ۹۶

• آرزوی دراز ۹۸

• عقده و انزوا ۹۹

❖ اخلاق والدین در قرآن و روایات ۱۰۷

• اخلاق والدین در روایات ۱۱۷

- نیکی ۱۱۹

- محبت و رحمت و وفا ۱۲۰

- بوسه مهر ۱۲۱

- مساوات ۱۲۲

❖ توالد و تراحم ۱۲۷

❖ میثاق و تعهد خانوادگی ۱۴۷

❖ انگیزه طرح ازدواج ۱۶۷

❖ عبادت برتر است یا ازدواج؟ ۱۷۹

- دو نکته مهم ۱۸۲

◦ عالم بی دین و دیندار جاهل ۱۸۴

❖ بررسی ابعاد زناشویی ۱۹۱

❖ ابعاد مختلف زندگی زناشویی ۱۹۷

◦ فواید زناشویی ۲۰۸

◦ آفات و خطرهای ۲۰۸

❖ فرزند یا ثمره اصلی ازدواج ۲۱۳

◦ محبت خداوند ۲۱۷

◦ محبت پیامبر ۲۲۲

◦ دعا ۲۲۲

◦ شفاعت ۲۲۳

❖ ازدواج، عامل دفع انحراف و فساد ۲۲۷

◦ فایده دیگر ۲۳۴

❖ انس و آرامش ۲۳۹

❖ تعاون و معاضدت ۲۴۹

❖ مجاهدت در راه انجام وظایف معیشتی و تربیتی ۲۵۹

❖ عقد زناشویی، ارکان و شرایط آن ۲۶۹

- آداب عقد ۲۷۳
- شرایط زن ۲۷۴
- شرایط مؤثر در صحت عقد ۲۷۴
- شرایط مؤثر در استمرار و بهتر شدن زندگی زناشویی ۲۷۶
- دیداری و شایستگی ۲۷۷
- اخلاق پسندیده ۲۷۸
- حسن صورت ۲۸۳
- سبک بودن مهر ۲۸۶
- زایا بودن زن ۲۸۹
- باکره بودن ۲۸۹
- اصالت خانوادگی ۲۹۰
- خویشاوند نزدیک نبودن ۲۹۱

www.ketab.ir

پیشگفتار

www.ketab.ir

مبالغه نیست اگر بگویم عمده‌ترین و اصلی‌ترین مسئله جامعه، تربیت است. تربیت یا به تعبیر قرآن کریم تزکیه، همان است که هدف بعثت پیامبرگرامی اسلام است و حتی قرآن کریم، در دو مورد، آن را بر تعلیم مقدم داشته و تنها در دعای ابراهیم خلیل، تعلیم را بر تزکیه مقدم داشته است.^۱

اگرچه تربیت در لغت اعم از تزکیه است، در اصطلاح ما مسلمانان نباید به معنی اعم به کار رود؛ بلکه باید به همان معنای تزکیه باشد.^۲

۱. در آیه ۲ از سوره جمعه و آیه ۱۴۷ از سوره بقره تزکیه بر تعلیم مقدم شده و در آیه ۱۲۴ از سوره بقره، عکس آن است.

۲. رجوع شود به کتاب تربیت از دیدگاه اسلام، صفحه ۵۷، فصل «تزکیه به جای تربیت»، به همین قلم.

علامه طباطبایی رحمته الله علیه، فرموده است که بین تعبیرات قرآنی، در مورد تقدم تزکیه بر تعلیم یا عکس آن، منافاتی نیست. زیرا آیه‌هایی که تزکیه را بر تعلیم مقدم داشته، ناظر بر برنامه‌های اجرایی تزکیه و تعلیم است. بدیهی است که در مقام اجرای برنامه‌های تزکیه و تعلیم، باید تزکیه را بر تعلیم مقدم داشت تا شخصی که تحت تعلیم قرار می‌گیرد، ابتدا روح و قلب و عواطفش تزکیه شود و در سایه تزکیه اخلاقی و روحی، مسائل مطالب علمی را فرا گیرد.

اما آیه‌ای که تعلیم را بر تزکیه مقدم داشته، ناظر به برنامه‌های اجرایی تزکیه و تعلیم نیست؛ بلکه در مقام بیان این حقیقت است که اصولاً علم بر عمل، و جهان بینی بر ایدئولوژی تقدم دارد و اگر مسائل اعتقادی به طور کامل برای انمان پخته نشود، هرگز نمی‌تواند جامه عمل بپوشد. پس در مقام تحقق، تعلیم بر تزکیه مقدم است و در مقام اجرا، تزکیه بر تعلیم.

منظور مرحوم علامه طباطبایی این نیست که تقدم و تأخر تزکیه و تعلیم، تقدم و تأخر زمانی است. زیرا هرگز معقول نیست که گفته شود: اول باید تزکیه کرد و بعد از آن، در زمانی بعد، کسب علم کرد، این بر حسب اجراست؛ اما بر حسب مقام تحقق هم، مقصود این نیست که در دوره‌ای باید به علم تحقق یافت و در دوره‌ای دیگر تحقق به عمل.

واقعیت این است که علم و عمل، رابطه ننگانگ دارند؛ نه تعلیم بی‌نیاز از تزکیه است و نه تزکیه بی‌نیاز از تعلیم؛ بخصوص تزکیه و تعلیمی که کار انبیا و مربیان بزرگ انسانهاست. اینان در مقام تعلیم، علوم ریاضی و طبیعی و انسانی تدریس نمی‌کنند. بلکه پایه‌های اعتقادی را مستحکم؛ و مبانی اخلاقی و سلوک اجتماعی را روشن می‌کنند و شیوه عمل و پیمودن صراط مستقیم زندگی را به انسان می‌آموزند؛ کاربرد صحیح قواعد و قوانین و دستورات را از او طلب می‌کنند و با روشهای

صحیح تربیتی، او را به کار و تلاش وامی دارند.

بنابراین آنجا که می‌گوییم در مقام تحقق، علم و تعلیم مقدم است، منظور این است که جهان بینی جنبه زیربنایی، و اخلاق عملی جنبه روبنایی دارد و آنجا که می‌گوییم در مقام اجرا، تزکیه مقدم است، منظور این است که برزیربنای اخلاق و معنویت، باید اشخاص را تعلیم داد و اصولاً نباید سلاح علم را به دست ناکس و نااهل بسپاریم.

به هر حال، تربیت از وظایف مهمی است که در درجه اول متوجه والدین، و در درجه بعد متوجه همه کسانی است که به نحوی در سرنوشت انسانهای دیگر به لحاظ اخلاقی و معنوی مؤثرند.

مسلماً آنها که احساس مسئولیت می‌کنند، بار خود را در قبال مربیان سنگین، و راه خود را پر خطر می‌بینند.

امید است که از این رهگذر برای هدایت افراد به سوی زندگی سالم و ایفای وظایف پدر و مادری و همسری گامی، هر چند کوچک، برداشته شود.

احمد بهشتی